8e jaargang
nummer 4
29 augustus 2013

Samengevat

Jeugdige kampioenen

Jaarverslagen

Fraude en bedrog

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

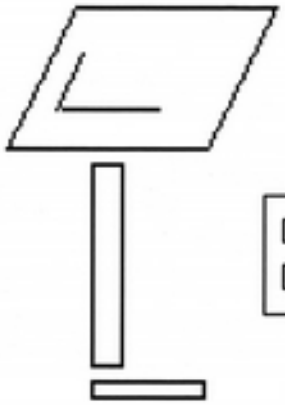

Bouwbureau s.b.a.

Computer Aided Design

- ✓ Bouwkundig Tekenwerk
- ✓ Binnen en Buiten Architectuur
- ✓ Aanvragen
  - Bouwvergunningen
  - Milieuvergunningen
  - APV en Horeca vergunningen
- ✓ Advisering en Begeleiding bij Bouwprojecten
- ✓ Isolatie Adviezen en Berekeningen

Gratis haalbaarheidsonderzoek t.b.v. eventuele bouwplannen.

Bouwbureau S.B.A.
Ing. Herman Hoogland
Th.Morrenpark 32
2552 MG Den Haag
Tel: 070-391.22.98
Fax: 070-391.22.98
Mobile: 06.513.11.430
E-mail: sba@wanadoo.nl

Titelpagina: Jeugdkampioen Justus van Klaveren en clubkampioen Twan van der Togt met hun bekers (foto: André Wagner)

Inhoud

4 Colofon
5 Van de redactie / *André Wagner*
6 Agenda Algemene Ledenvergadering 5 september 2013
7 Stukken ALV
26 Correspondentieschaak
27 Ratinglijst augustus
28 Zomertoernooien / *André Wagner*
30 Website versus clubblad / *Pim van der Meiden*
31 Fraude en bedrog / *Kees van Gelder*
35 Een nieuw begin (4) / *André Wagner*
42 Schaakagenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV
Verschijnt 6x per jaar
Redactie: Pim van der Meiden (hoofdredactie), André Wagner (eindredactie)

8e jaargang nummer 4 - 29 augustus 2013

Kopijdatum volgende clubblad: 15 oktober (verschijnt 20 oktober)
Kopij tijdig inleveren bij: Pim van der Meiden (gwvandermeiden@ziggo.nl)

Colofon

Bestuur

Voorzitter		
Ben Spierings	voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl	3629780
Secretaris		
Kees van Gelder	secretaris@schaakcombinatiehtv.nl	7809595
Penningmeester		
Sander Pauw	penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl	3615975
PR & Sponsoring (a.i.)		
vacant	pr@schaakcombinatiehtv.nl	
Wedstrijdleider extern		
Geurt Jan v.d. Meiden	wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl	06-53583480
Wedstrijdleider intern		
Piet Sikkes	wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl	4490512
Jeugdleider		
Ton Bodaan	jeugdleider@schaakcombinatiehtv.nl	3912062

Commissarissen

Webmaster		
Eric Alvares	efsalvares@gmail.com	06-41330092
Materiaalbeheerder		
vacant		

Jeugdbegeleiding

Ton Bodaan, Melchior Vesters, Twan van der Togt, Stella Roeleveld, Koos Roeleveld, Mei Luk, Ricki Luk, Cor Kanters, Hugo van der Laan, Geurt Jan van der Meiden

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796
Speelavond: Donderdag
Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur;
Senioren: vanaf 19:45 uur
Contributie: senioren: € 105 per jaar; jeugd: € 95 per jaar; gezinslid tweede junior: € 15 korting per jaar; derde junior: € 30 korting per jaar; girorekening 5255286 t.n.v. Schaakcombinatie HTV
Internetsite: http://www.schaakcombinatiehtv.nl

Retro

In de 19e eeuw werden matches op een geheel andere wijze bijgehouden dan tegenwoordig. In feite begonnen twee spelers aan een partij en namen er de tijd voor, veel tijd soms. De schaakklok moest nog ontwikkeld worden. De meeste partijen uit die vervlogen tijden zijn verloren gegaan. Er waren niet veel mensen die het nuttig vonden hun gepruts op de 64 velden voor het nageslacht te bewaren. Partijen van vooraanstaande topspelers (de term ‘grootmeester’ werd pas veel later door tsaar Nicolaas II geïntroduceerd) werden wel genoteerd en wel door een derde persoon, die de zetten bijhield. Dat men in die dagen partijen speelde met onbeperkte bedenktijd mag onder meer blijken uit de kanttekening “beide spelers in slaap gevallen”, die eens door een nijvere notulist werd neergepend.

Na de ontwikkeling van de schaakklok kon men de bedenktijd beperken en partijen binnen een bepaald tijdsbestek afronden. In theorie dan, want schakers zijn vindingrijk en met behulp van een formuliertje en een envelop werd er afgebroken, zodat men een dag later gewoon verder kon spelen.

Pas toen het schaken aan interesse begon in te boeten, werd er weer een beroep gedaan op genoemde vindingrijkheid. Het moest hipper worden en vooral sneller, in de hoop dat dit meer mensen zou gaan aantrekken. En dus werd besloten om niet meer af te breken, maar partijen op één dag binnen een bepaalde tijdspanne af te werken. Dat dit goed ingeburgerd raakte, bleek wel tijdens het Science Parktoernooi van 2012 waar een zevental grootmeesters een ‘klassiek’ toernooitje speelden, met afbreken. De eerste ronden zorgden de heren en één dame er angstvallig voor de partijen dezelfde dag af te ronden.

Het was de electronische klok die opnieuw voor een kentering zorgde. Een idee van Bobby Fischer uit de jaren 70 werd door deze klok mogelijk: om te voorkomen dat een speler snel door zijn vlag gejaagd kan worden, krijgt hij/zij bij elke zet een bepaald aantal seconden tijd erbij.

Komend seizoen zal het zogeheten Fischer-tempo in alle klassen van de competitie worden toegepast, zowel regionaal als landelijk. Het gevolg is dat een partij langer kan duren dan voorheen. We gaan een stukje terug in de tijd en dat is hip, want retro is in. Alleen in slaap vallen, dat is nog steeds niet de bedoeling.

André Wagner

Agenda
Algemene Ledenvergadering SHTV
Bosbeskapel, donderdag 5 september 2013, 20.00 uur

1. Opening en mededelingen
2. Verslag ALV 6 september 2012
3. Verslag secretaris
4. Verslag wedstrijdleider intern
5. Verslag wedstrijdleider extern
6. Verslag jeugdleider
7. Verslag penningmeester
8. Verslag kascommissie en decharge penningmeester
9. Verkiezing bestuur
10. Verkiezing kascommissie, commissie van beroep, technische commissie
11. Visiestuk *SHTV 2013-2016*
12. Samenwerkingsverband met HSV m.b.t. dubbelleden
13. Interne competitie 2013-2014
14. Externe competitie 2013-2014
15. Begroting 2013-2014
16. Presentatie website
17. Rondvraag en sluiting

ad 9: Pim van der Meiden (secretaris), Gert-Jan Willighagen (jeugdleider) en Jan van Delden (bestuurslid PR&Sponsoring) verlaten het bestuur. Ben Spierings, Sander Pauw, Kees van Gelder en Piet Sikkes blijven aan als bestuurslid. Het bestuur stelt voor Ton Bodaan en Geurt Jan van der Meiden toe te laten treden tot het bestuur.
Conform artikel 8 van de statuten en artikelen 6 en 7 van het huishoudelijk reglement wordt voorgesteld dat het bestuur komend seizoen uit 6 personen bestaat: Ben Spierings (voorzitter), Kees van Gelder (secretaris), Sander Pauw (penningmeester), Ton Bodaan (jeugdleider), Piet Sikkes (wedstrijdleider intern) en Geurt-Jan van der Meiden (wedstrijdleider extern). De functie van bestuurslid PR&sponsoring is nog vacant. Indien zich hier een kandidaat voor meldt kan er een 7e persoon worden toegevoegd aan het bestuur.

ad. 10: Voorstel voor de samenstelling van de volgende commissies:
Commissie van beroep: André Wagner, Ard van der Zwart en René Weerts
Kascommissie: Henk Bouma, Jan Verheijen en reserve (vacature)
Technische commissie: Geurt-Jan van der Meiden, Piet Sikkes, Ton Bodaan en de teamleiders SHTV 1 t/m 4

ad. 12: De besturen van SHTV en HSV zijn een samenwerkingsverband aangegaan om geïnteresseerde leden een gratis dubbellidmaatschap voor een jaar aan te bieden om elkaars interne competitie van vers schaakbloed te voorzien. SHTV-leden zijn welkom bij HSV (besluit ALV 24 juni jl.).

ad. 14: Een teamindeling zal ter vergadering worden uitgereikt.

ad. 16: Eric Alvares en André Wagner zullen een presentatie geven.

Stukken ALV

Agendapunt 2: Verslag ledenvergadering 6 september 2012

Aanwezig volgens de presentielijst: Ben Spierings, Sander Pauw, Piet Sikkes, Pim van der Meiden, Gert-Jan Willighagen, Hans Segers, André Wagner, Hugo van der Laan, René Weerts, Karl Baak, Kees van Gelder, Wim Vermeulen,Peter Vorstermans, Ton Bodaan, Bert van Dijk, Henk Bouma, Jan van Delden, Jan Bonsel, Melchior Vesters, Andreas von Imhof.

Afwezig met bericht: Evert Baak, William van Zanten, Rob Dijkstra en Melchior Vesters.

N.B. Melchior Vesters was zowel afwezig als aanwezig. Dat is tegenstrijdig en juist.

De voorzitter opent de vergadering. Hij heeft drie mededelingen. Hij deelt allereerst mee dat op 13 september een massakamp wordt georganiseerd met Haeghe Ooievaar en laat een lijst rondgaan waarop ingetekend kan worden. Ten tweede deelt hij mee dat er in november definitief uitsluitsel is of de Bosbeskapel open blijft. Ten derde is er, als verrassing, voor Hans Dwarshuis en Rob Dijkstra een gouden speldje van de KNSB, omdat ze 50 jaar lid zijn (of meer). Helaas zijn beide leden afwezig.
Het verslag van de vorige ledenvergadering wordt zonder commentaar goedgekeurd, het verslag van de secretaris en de wedstrijdleider intern eveneens. Bij het verslag van de wedstrijdleider extern maakt André Wagner de opmerking als zou het derde team geen hoogte- of dieptepunten hebben gekend, apert onjuist is. Hij toont dit aan met feiten. Bij het verslag van de penningmeester heeft Peter Vorstermans commentaar en vragen over de waarde van het materiaal. De penningmeester zegt toe dat hij meer activiteiten zal ontplooien om late betalers op tijd te laten betalen. Over het zomerkamp deelt Hugo mee dat de organisatie van het zomerkamp ten onrechte claimt geld (de reservering van 400 euro) te moeten ontvangen van de club, maar voorzitter en penning-meester willen hierover alsnog beraad en behouden zich het recht voor eerst de claims van het zomerkamp aan te horen. Henk Bouma deelt namens de kascommissie mee dat de boeken van de penningmeester in orde waren en de penningmeester wordt gedechargeerd. Bij het punt externe competitie wordt meegedeeld dat er geen jeugdteam zal komen. René Weerts is ten onrechte ingedeeld bij het 4e team: hij had in de enquête duidelijk aangegeven in het derde team te willen spelen. Niet alle wensen zijn gehonoreerd in de indeling van de technische commissie. Waarvan acte na enige discussie. Bij het punt begroting vraagt Peter of de contributie niet verhoogd moet worden gezien het

tekort op de begroting, maar de penningmeester acht dit nog niet nodig. Er wordt gediscussieerd over de verbetering van de website, waarbij de argumenten deze te verbeteren algemeen gedeeld worden. De instelling van een ‘sociaal fonds’, bedoeld ter ondersteuning van leden die de contributie niet kunnen betalen, leidt tot enig gepalaver. De bewoording ‘sociaal fonds’ wordt vrij algemeen als ongelukkig ervaren, de gedachte om trouwe leden die (tijdelijk) in financiële problemen zitten tegemoet te komen, wordt iets algemener ondersteund. Hans Segers ontvangt woorden van dank voor zijn inzet als wedstrijdleider extern, hij treedt nu af en maakt plaats voor Kees van Gelder, die zonder discussie in zijn plaats komt. Ook Jan van Delden komt als nieuw bestuurslid PR & Sponsoring aan de bestuurstafel zitten. Ton Bodaan spreekt woorden van waardering voor de mensen die bestuurslid zijn en zij die dat willen worden.
De kascommissie en de commissie van beroep blijven in dezelfde samenstelling bestaan, de technische commissie zal ook volgend jaar bestaan uit wedstrijdleiders extern en intern, de jeugdleider en de teamleiders.
Bij de rondvraag heeft Hugo twee punten. Hij vindt dat de HSB een te grote reserve heeft en dat de afdracht aan de HSB minder kan. Hem wordt te verstaan gegeven dat het vermogen van de HSB inmiddels is gezakt van ca. 24.000 naar ca. 20.000, wat tevens als maximum geldt en waarboven zal gezocht worden naar extra doelmatige bestedingen. Daarnaast is de contributieverhoging van de KNSB voor de tweede keer door de HSB opgevangen en niet doorgerekend aan de clubs. Hugo betreurt het verder dat onze club niet meer in de KNSB speelt en vraagt wat het bestuur hier aan gedaan heeft. Hij vindt dat er meer activiteiten ontplooid moeten worden aan teamvorming en coaching. Niemand is het met hem oneens, maar over de vraag hoe dit moet geschieden, ontstaat enige discussie. Algemeen vindt het idee om betaalde spelers van buiten aan te trekken geen bijval. De oorspronkelijk afwezige, maar nu aanwezige Melchior deelt mee dat hij het afgelopen jaar zowel intern als extern het element ‘strijd’ heeft gemist. Hij acht het mogelijk dat hij over een jaar toch weer extern gaat spelen voor SHTV. Armin had nog een punt voor de rondvraag, maar kijkt wat verdrietig naar Ton die al gezegd had wat hij nog eens wilde benadrukken: hij waardeert de inspanningen van het bestuur. Dat is dus een herhaling van zetten en het is nu tijd de vergadering te sluiten. De aanwezige leden mogen wat drinken uit de algemene middelen.

Agendapunt 3: Verslag van de secretaris
Het bestuur heeft het afgelopen jaar in goede harmonie samengewerkt, al heeft de secretaris geruime tijd op non-actief gestaan, gedeeltelijk zelfs gelegen. Duidelijk is gebleken dat hij er in hoge mate in geslaagd was vervangbaar te zijn. Hij is dan ook aftredend, evenals de jeugdleider en het bestuurslid PR & Sponsoring. Uit de verslagen van de wedstrijdleiders intern en extern zullen de lezers opmerken dat er hard gewerkt is, maar dat de gestelde doelen nog niet

bereikt zijn. We zijn nog niet terug in de KNSB en veel van onze topschakers spelen niet mee in de interne competitie. Het verloop van het ledenbestand is niet onrustbarend, maar stemt evenmin optimistisch. We zijn nog boven de 90, maar de 100 is tamelijk ver weg. De niet helemaal gezonde opbouw kwam scherp tot uiting in de samenstelling van het vierde team. De belangrijkste verdienste van de teamleider was zijn vermogen voor goede vervangers te zorgen.
De problematiek van de website lijkt in goede banen terecht gekomen te zijn. In welke mate een goede website de doodssteek zal inhouden van het clubblad, staat nog te bezien.
De woensdagavond is gebleven als avond van cursussen en trainingen. Ton Bodaan, Ben Spierings, Geurt Jan van der Meiden en Kees van Gelder zijn scheidsrechter A geworden. Geurt Jan en Ben zijn ook nog wedstrijdleider A. Geurt Jan en Ton hebben een cursus verzorgd voor ouders van jeugdleden, aangevuld met enige clubschakers. Van januari tot mei werden er presentaties verzorgd door William van Zanten (twee keer), Melchior Vesters, Ton Bodaan, en (van buten aangetrokken) Henk Happel.
Drie leden van onze club hebben een gouden speld ontvangen van de KNSB omdat zij vijftig jaar lid zijn: Rob Dijkstra, Hans Dwarshuis en Jan Bonsel. Bij Jan Bonsel waren we aanvankelijk vergeten dat hij die speld al enkele jaren geleden had moeten ontvangen. Gelukkig werden we door Rob Dijkstra er op geattendeerd dat Jan ook nog lid is geweest van Westerkwartier.
De informatie over de Bosbeskapel en de koster is positief en wat dat betreft kan de toekomst redelijk zonnig worden ingezien.

Agendapunt 4: Verslag van de wedstrijdleider intern
In het afgelopen seizoen werd er een reguliere interne schaakcompetitie over 29 ronden gespeeld. Aan deze competitie hebben in totaal 43 personen meegedaan (dat is twee meer dan vorig jaar), waarvan echter een tweetal slechts één avond aanwezig was, terwijl Jan Bonsel net als de vorige twee jaren het meest trouwe lid bleek met presentie op maar liefst 26 van de 29 avonden. De vijf best geklasseerde spelers in deze competitie (te weten Peter Vorstermans, Twan van der Togt, Jan Willem le Grand, Ton Bodaan en Ben Spierings) kwalificeerden zich in die interne competitie voor de vijfkamp om het clubkampioenschap. Zoals inmiddels bekend mag worden verondersteld werd deze vijfkamp gewonnen door Twan van der Togt (die in een zeer spannende laatste ronde in die vijfkamp afrekende met zijn toen nog enig overgebleven concurrent Peter Vorstermans). Daarmee onttroonde Twan Jan Willem le Grand als club-kampioen. Gelijktijdig met de vijfkamp om het clubkampioenschap werden voor de overige leden eveneens een vijftal meerkampen georganiseerd. Deze werden gewonnen door respectievelijk (dat wil zeggen van hoog naar laag) Karl Baak, Armin Segger, Franck Melssen, Pim van der Meiden en Wim Vermeulen.

Naast de reguliere interne competitie werd er op de laatste donderdag voor kerst met 46 schakers het traditionele Oliebollentoernooi (met dank aan Jan van Delden) gehouden. De nadruk lag hierbij niet alleen op het (snel)schaken, het toernooi werd overigens gewonnen door Melchior Vesters met 8 uit 9, maar vooral op de gezelligheid en de oliebollen.
Op de laatste donderdag voor Pasen, op 28 maart 2013, werd met 24 deelnemers het jaarlijkse clubkampioenschap snelschaken gehouden, waarbij Stijn Gieben na 9 ronden snelschaken met 8 punten Koos Roeleveld afloste als clubkampioen snelschaken.
Tijdens het op 2 en 16 mei 2013 gehouden rapidkampioenschap, met een deelnemersveld van 34 leden (die overigens niet allemaal op beide avonden aanwezig konden zijn) wist Mike Hoogland met maar liefst 8 uit 8 Tjomme Klop als rapidkampioen te onttronen.
Voor zowel de uitslagen als de tussen- en eindstanden van de interne competitie, de diverse meerkampen, het oliebollentoernooi, het snelschaakkampioenschap en het rapidkampioenschap volsta ik gaarne met een verwijzing naar de club-bladen en naar onze internetsite. Omdat daar alles al eerder is gepubliceerd heeft het geen nut en zou het zonde van het papier (en daarmee van het milieu) zijn om een en ander hier te herhalen.

Wel zijn nog de volgende statistische gegevens over de interne competitie 2012-2013 het vermelden waard:
a. 43 spelers hebben één of meer partijen in de interne competitie meegespeeld;
b. In totaal zijn er in die competitie 274 partijen gespeeld (28 minder dan het vorige seizoen). 121 keer won wit, eveneens 121 keer won zwart en er werden 32 remises geteld;
c. In totaal zijn er 7 byes geweest;
d. Helaas moest er weer 7 keer een reglementaire 0 uitgedeeld worden, omdat spelers niet (of te laat) kwamen opdagen;
e. Gemiddeld waren er per avond 19 spelers aanwezig (dat is gemiddeld 3 minder dan vorig seizoen). De eerste speelavond (28 september 2012) was gelijk de drukste avond met 13 partijen, de minst drukke avond was 14 februari 2013 met slechts vier partijen in de interne competitie (maar dit lage aantal werd veroorzaakt door een aantal externe wedstrijden op die avond).

Agendapunt 5: Verslag van de wedstrijdleider extern
Competitie HSB
SHTV heeft in het seizoen 2012-2013 met vier teams deelgenomen aan de competitie van de Haagse Schaakbond. Het eerste en het tweede speelden in de promotieklasse, het derde in klasse 2A en het vierde in klasse 3A. Het derde team werd kampioen en het tweede degradeerde. In totaal speelden we 256 partijen, waaruit we 133,5 punten haalden. Dat is 52 %. Bij 38 partijen moest

een invaller ingezet worden. Dat is 15 %.
SHTV 1 hoopte op het kampioenschap. De andere kanshebbers, DSC en Schaakhuis, deden het na spannende strijd net iets beter, zodat we op de derde plaats bleven steken. Dit kwam mede doordat Schaakhuis punten cadeau kreeg vanwege een administratieve blunder van DD. DSC 4 was echter de terechte kampioen.
SHTV 2 moest in dezelfde klasse tegen degradatie vechten. Van het begin af was duidelijk dat het moeilijk zou worden. Toch kwamen onze mensen nog een heel eind, maar uiteindelijk kwamen we één matchpunt tekort en eindigden als een na laatste (twee degradanten).
SHTV 3 was de trots van onze club, maar wat hebben zij ons in spanning gehouden! Al betrekkelijk snel leed dit team twee ongelukkige nederlagen, waarmee alle hoop verloren scheen. De concurrentie liet echter ook steken vallen en zo gingen vier teams met evenveel matchpunten de slotronde in. Het leek zeer spannend te worden, maar uiteindelijk greep SHTV 3 ijzig kalm de macht met een toch nog ruime marge in bordpunten.
SHTV 4 speelde in klasse 3A een seizoen zonder veel hoogte- of dieptepunten. Een plaats in de middenmoot was het resultaat.
Niet onvermeld mag blijven dat dit alles mede mogelijk werd gemaakt door de inzet van de vier teamleiders (gedeeltelijk non-playing) en tien wedstrijdleiders (ten dele dezelfde mensen).
De volgende spelers haalden de beste scores voor hun team. Bij SHTV 1 was Ton Bodaan topscorer met 6 punten uit 8 partijen. Bij SHTV 2 was Aleksander Henke de beste met 5,5 uit 8. Bij de kampioen SHTV 3 haalde Theo Bovenlander 5,5 uit 7 en was daarmee topscorer van de hele klasse 2A. Er was nog een kandidaat voor deze titel, namelijk André Wagner, die 5 uit 6 haalde. Het is moeilijk te zeggen wie van deze twee de beste was. De HSB zette Theo bovenaan. Bij SHTV 4 stak Cor Kanters met kop en schouders boven iedereen uit. Hij haalde 6 uit 7. Dat was overigens niet voldoende om topscorer van de hele klasse 3A te worden, want twee andere spelers haalden 6 uit 6.

Overig
In het bekertoernooi van de HSB wonnen we de eerste wedstrijd tegen Paris met 4-0 en speelden in de tweede ronde gelijk tegen DSC. De verlenging met snelschaken leverde ook geen beslissing op en het lot was ons vervolgens slecht gezind. We hebben geen wedstrijd verloren en lagen er toch al snel uit. Zo wreed kan het bekerschaken zijn.

Onze leden namen, met wisselend succes, op individuele basis deel aan tal van toernooien en evenementen. Melchior Vesters, persoonlijk kampioen 2012 van de HSB, verdedigde zijn titel met allure en eindigde op een gedeelde eerste plaats. Hij had echter niet genoeg weerstandspunten en raakte zo zijn titel kwijt. Armin Segger en Ton Bodaan domineerden het veteranenkampioenschap van de

HSB. Ook hier moesten weerstandspunten de beslissing brengen. Ton werd tot kampioen uitgeroepen. Er werden nog diverse andere mooie prestaties verricht, maar dat is te veel om hier op te sommen. Wel vermelden we hieronder de prestaties van teams die namens SHTV aan toernooien deelnamen.
Aan het altijd gezellige Pomar Rapidtoernooi deden we mee met twee teams. Zowel in groep B als in groep C behaalden we de eerste plaats. Ook aan het LSG Oliebollentoernooi (snelschaak) deden we met twee teams mee, die beide in de middenmoot eindigden.
SHTV werd vorig jaar snelschaakkampioen van de HSB. We gingen dus naar De Kameleon om deze titel te verdedigen in het HSB Snelschaakkampioenschap 2012-2013. In het kader van de samenwerking tussen HSB en LeiSB werden ook Leidse teams toegelaten. Daarvan kwam er welgeteld één opdagen, namelijk LSG, maar dat was wel het team dat alle wedstrijden met groot verschil won. Daarachter presteerde SHTV goed. SHTV 1 was de beste van de rest en SHTV 2 werd uitstekend vierde. SHTV 3 eindigde in de achterhoede. De vraag rees of een Leids team (LSG) snelschaakkampioen van de HSB kan zijn. Uiteindelijk werd deze kwestie achter de groene tafel (HSB-ledenvergadering) beslist. Daar werd vastgesteld dat SHTV snelschaakkampioen van de HSB geworden (gebleven) is.
Tot slot moet vermeld worden dat SHTV een belangrijke rol speelde bij de organisatie van schaakevenementen. We waren mede-organisator van het Haags Weekendtoernooi en van de Haagse Rapidcyclus en natuurlijk vooral van ons eigen rapidtoernooi in deze cyclus, dat op 1 juni plaatsvond.

Agendapunt 6: Verslag jeugdleider
De jeugd van SHTV heeft een succesvol jaar achter de rug. De interne competitie was spannend, veel kinderen hebben weer een stappendiploma gehaald en ook extern heeft SHTV zich in het jeugdschaak laten zien.
Naast deze kernactiviteiten heeft SHTV het PK voor basisscholieren in Den Haag georganiseerd en samen met Haeghe Ooievaar de teamwedstrijd voor basisscholen uit Den Haag. Ook hebben onze trainers een groot aantal weekendtrainingen voor kinderen georganiseerd, die ook openstaan voor niet-leden van SHTV.

Interne competitie
Voor het derde jaar op rij is Justus van Klaveren kampioen van SHTV geworden. Het was echter geen eenvoudig traject. Cor Kanters was bijna het hele seizoen een geduchte concurrent. Ook tegen andere deelnemers speelde hij spannende partijen.
Ook dit jaar zijn er weer nieuwe talenten opgestaan. Kaido promoveerde na de eerste helft van het seizoen naar de Meestergroep en wist die direct te winnen. Peer heerste in de promotieklasse.

Training
De trainersstaf van SHTV bestaat uit veelal gediplomeerde trainers. Ook onze clubkampioen Twan geeft training. Ze worden bijgestaan door oudere kinderen die trainer in opleiding zijn. Deze begeleiding heeft er voor gezorgd dat dit jaar 20 kinderen met succes een stappenexamen afgelegd. Dit is bijna de helft van alle jeugdleden.

Extern
Ook extern hebben onze schakers en schaaksters zich laten zien; hieronder een opsomming van wat hoogtepunten:
- Stijn Gieben werd HSB-kampioen in de B-categorie: hij versloeg Twan in een beslissingsmatch.
- Cor Kanters HSB-kampioen in de D-categorie, Justus werd 2e en Thomas en Alexander Rietveldt draaiden ook het hele toernooi goed mee.
- Bij de dames in de D-categorie deden Joëlle, Julie-Anne en Sofie het uitstekend.
- Kavya won het NK meisjes in de jongste leeftijdscategorie.
- We eindigden in de middenmoot bij NK voor E-teams.
- In de voorronde voor D-teams in de HSB was ons team letterlijk onverslaanbaar. We werden HSB-kampioen met 26 overwinningen en twee remises. Zo hebben we ons geplaatst voor het NK.

Tot slot lijkt het op dat steeds meer jeugdspelers ook in de seniorencompetitie een geduchte kracht beginnen te vormen. Mogelijk dat onze externe teams daar de vruchten van gaan plukken.

Agendapunt 7: Jaarverslag van de penningmeester

Inleiding Financiën Schaakcombinatie HTV
De financiën vallen in drie delen uiteen, namelijk:
- de resultatenrekening over de periode 2012-2013 waarin de inkomsten en uitgaven worden afgezet tegen de begroting over deze periode
- de balans waarin de stand van zaken per 14 augustus 2013 is beschreven
- de begroting voor de periode 2013-2014

Resultatenrekening 2012 - 2013
In onderstaande tabel vindt u de resultatenrekening van onze schaakclub. De resultatenrekening 2012-2013 loopt over de periode 18 augustus 2012 - 14 augustus 2013.

De vereniging heeft het seizoen met een batig saldo van 985 euro afgesloten.

(bedragen in hele euro's)

Baten	Begroot	Realisatie	Lasten	Begroot	Realisatie
Contributie	8.000	7.615	HSB bijdrage	3.325	2.856
Loterijen	425	455	Zaalhuur	3.000	3.053
Overige ontvangsten	200	704	KNSB	40	70
Sponsoring	120	120	Prijzen	750	692
Rente	100	122	Clubblad en internet	1.200	541
			Jeugd	250	133
			Promotie	600	-
			Algemene kosten	450	397
			Opleiding kader	300	50
Activiteiten bijdragen	700	1.159	Activiteiten uitgaven	700	982
			Afschrijving computerapparatuur	200	200
Dotatie Reserve Jeugd	-	50	Afschrijving debiteuren	-	265
			Saldo	1.270-	985
Totaal	9.545	10.224		9.545	10.224

Toelichting resultatenrekening

Baten
De ontvangen contributies zijn lager dan begroot door een afnemend ledental.
De post 'Overige ontvangsten' bestaat uit de vergoeding die we hebben ontvangen van de Gemeente Den Haag voor het organiseren van het Schoolsport Schaaktoernooi (€ 280) en donaties van onze leden.
De post 'Sponsoring' betreft de advertenties in het clubblad. De royale sponsor-bijdrage van Stucadoorsbedrijf Jan van Delden voor het Oliebollentoernooi (€360) is opgenomen in de post 'Activiteiten bijdragen'.
De post 'Dotatie Reserve Jeugd' betreft een nabetaling voor de vorig jaar door Melchior Vesters georganiseerde jeugdtrainingen.

Lasten
De lasten zijn veel lager uitgevallen dan de begroting. Dit komt voornamelijk

doordat geplande uitgaven (PR en website) niet zijn gedaan. De bouwpartij voor een nieuwe website haakte af en alternatieve externe partijen bleken vele malen duurder dan het budget van 600 euro. Het bestuur heeft dankbaar gebruik gemaakt van het aanbod van onze leden Eric Alvares en André Wagner om zelf een nieuwe website op te zetten.
Daarnaast is de afdracht aan de HSB lager dan begroot door een geringer ledental. De kosten aan opleiding voor kader zijn lager door een subsidie van de HSB en het genereus niet declareren van de kosten door 2 deelnemers.

Balans 14-08-2013

(bedragen in hele euro's)

Activa	**Bedrag**		**Passiva**	**Bedrag**
Kas	279		Eigen Vermogen	8.618
Lopende rekening	60		Materiaalreserve	800
ING ExtraBonus	205		Reserve HWT	250
Rabobank	6.845		Reserve Promotie	800
Debiteuren	555		Reserve Jeugd	375
Overlopende activa	480		Crediteuren	870
Promotiemateriaal	200		Overlopende passiva	810
Schaakmateriaal	3.000		Overige schulden	-
Apparatuur	901			
Totaal	**12.524**			**12.524**

Toelichting balans

Activa
De post 'Overlopende activa' betreft een tegenboeking voor de factuur van de HSB over het 3e kwartaal van 2013 (opgenomen onder 'Crediteuren') aangaande de maanden augustus en september die betrekking hebben op het komende boekjaar.
De post 'Debiteuren' is groot en betreft voornamelijk nog niet betaalde contributies over het afgelopen seizoen.

Passiva
De post 'Crediteuren' bestaat uit de nog te betalen huur voor de maand juli en HSB-afdracht voor het 3e kwartaal.
De post 'Overlopende passiva' betreft de foutieve boeking door de Belastingdienst uit 2008 (€ 810).

Agendapunt 11: Visiestuk "SHTV 2013-2016"

Sinds de oprichting in 2006 (door de fusie van Haagse Toren en Vogelwijk) is SHTV doorgegroeid naar een vitale schaakvereniging. De komende jaren willen we dit vasthouden, ook al leven we in een tijd waarin het georganiseerde schaken het moeilijk heeft. Met onderstaande visie willen we gezamenlijk verder werken aan het succes van onze club.
De hoofdlijnen van onze visie zien er als volgt uit.

- Ruim baan voor de jeugd: verder ontwikkelen en professionaliseren jeugd-afdeling.
- Met ons vlaggenschip omhoog: SHTV verdient aansluiting bij het nationale schaken en het eerste team moet dan ook doorstoten naar de KNSB.
- Aantrekkelijker maken interne competitie en clubavond: meer deelnemers en meer afwisseling op seniorenafdeling.
- Werken aan kwaliteit: kwaliteit van schaken door training en kwaliteit van organisatie door kadercursussen.
- Bekendheid vergroten: meer aandacht voor public relations en een website in het bijzonder.
- Actieve deelname aan het Haagse schaakleven: evenwichtige vertegen-woordiging in de HSB-competitie en (deelname aan) de organisatie van toernooien en evene-menten.
- Financieel gezond: verantwoord financieel beheer en meer inkomsten door sponsors.

1. Ruim baan voor de jeugd
De jeugdafdeling is het sieraad van onze club. Wie het schaken wil promoten, moet bij de jeugd beginnen en dat doen we al jaren met groot succes. Er is veel belang-stelling voor onze jeugdafdeling (zo'n vijftig kinderen). De resultaten zijn zeer goed (kampioenschappen en deelname aan Nederlands kampioen-schappen in diverse leeftijdscategorieën) en er is een goede doorstroming naar de seniorenafdeling. De training is van hoge kwaliteit en de organisatie loopt goed, mede door de inzet van verschillende ouders.
Nu gaat het er om dit vast te houden en verder uit te bouwen. Er is veel verloop onder de jeugdleden. Het huidige aantal is optimaal, dus we moeten ieder jaar weer nieuwe kinderen werven. Dit gebeurt nu veelal door relaties van de huidige jeugdleden en ook door mond-op-mond reclame, aangezien de jeugdafdeling een goede naam heeft opgebouwd.
Daarnaast willen we als club betrokken blijven bij de Haagse basisschool-kampioenschappen en willen we het schaken op scholen in de omgeving promoten. We stimu-leren dat onze jeugdleden deelnemen aan individuele en teamkampioenschappen. Behalve dat het leuk moet zijn, vinden we dat er ook resultaten geboekt moeten worden. Daartoe willen we investeren in de training en de organisatie optimaliseren en zo de jeugdafdeling verder professionaliseren.

We willen met de jeugd de top in Den Haag zijn (of blijven).

2. Met ons vlaggenschip omhoog
Iedere club wil natuurlijk zijn eerste team zo hoog mogelijk zien spelen. Een goed draaiende club als SHTV hoort eigenlijk in de KNSB-competitie thuis. Daarin hebben we ook vier seizoenen gespeeld, maar sinds de degradatie in 2011 spelen we weer in de Promotieklasse van de HSB.
De doorgroei naar KNSB-niveau vanuit onze eigen gelederen is onvoldoende. We willen met SHTV een aantrekkelijk alternatief bieden voor goede schakers uit de regio (inclusief onze eigen leden die elders zijn gaan spelen). We gaan geen spelers betalen, maar de leden van ons eerste team hoeven er ook niet op toe te leggen. Als we er in slagen de KNSB te bereiken, moet een budget voor reiskosten beschikbaar komen.

3. Aantrekkelijker maken interne competitie en clubavond
De clubavond is cruciaal voor het clubleven. We zijn tevreden over de locatie (de Bosbeskapel) en hopen daar te kunnen blijven. Hoewel we hier de komende jaren onder de pannen zijn, bestaat op langere termijn het risico dat we naar een andere locatie moeten verhuizen. Dit geldt trouwens voor bijna iedere schaakclub. Het bestuur heeft eerder al eens alternatieve locaties onderzocht en zal die zoektocht hervatten als daar aanleiding toe is.
De aanwezigheid op de clubavonden kan beter. We zouden graag zien dat degenen die nu alleen extern voor SHTV (of andere clubs) spelen, ook naar de clubavond komen. Daarnaast zijn SHTV en HSV een samenwerkingsverband aangegaan door de leden een seizoen gratis dubbellidmaatschap aan te bieden bij de andere club, om elkaars interne competitie van vers bloed te voorzien.
De aantrekkelijkheid van de clubavonden moet verbeterd worden. Voorop staat gezelligheid en een goede organisatie. Daarnaast willen we het belang van de interne competitie vergroten bij de indeling van de externe teams. Hier dient nog concrete invulling aan te worden gegeven.
Ook vergroting van de afwisseling is van belang. Hoewel de interne competitie het hoofdbestanddeel van de clubavond moet blijven, kan er meer ruimte komen voor andere activiteiten. Dit zou allereerst bijvoorbeeld kunnen door eerder te stoppen met de interne en het seizoen af te sluiten met een open kampioenschap.
Daarnaast valt te denken aan bijvoorbeeld een knock-out bekercompetitie, een avond met bijzondere schaakvormen en/of een simultaanavond. Op dit moment is er naast de reguliere partijen al het rapid- en snelschaakkampioenschap en het traditionele Oliebollentoernooi.
Los van de schaakpartijen, is het een idee om op de clubavonden schaak-problemen op te hangen en daar een wedstrijdelement aan toe te voegen. Kortom, voor elk wat wils.
De aantrekkelijkheid van het aanbod is niet de enige factor van betekenis. Een leven-dige vereniging houdt in dat de mensen elkaar regelmatig ontmoeten.

Daar moeten we samen voor zorgen en de leden moeten elkaar aanmoedigen om naar de clubavond te komen.

4. Werken aan kwaliteit
Iedereen is verantwoordelijk voor de eigen kwaliteit van schaken. Je mag zelf weten of je daar hard aan werkt of niet. SHTV wil wel stimuleren dat de leden werken aan een betere kwaliteit, dit onder andere door het aanbieden van cursussen en trainingen. Dit brengt kosten van zaalhuur en docenten met zich mee. Om dit te bekostigen zal een eigen bijdrage aan de deelnemers worden gevraagd.
Behalve de kwaliteit van het schaken is de kwaliteit van de organisatie van groot belang. Ook daarin willen we investeren door deelname aan kadercursussen, als dat even kan in eigen huis (Bosbeskapel). Daarbij valt te denken aan cursussen voor trainer, scheidsrechter en indelingsdeskundige.

5. Bekendheid vergroten
Onze schaakvereniging kan nog wel wat extra leden gebruiken. Hierdoor krijgen we meer concurrentie op alle niveaus en wordt het financiële draagvlak vergroot. Om dit te bereiken, moeten we meer aan de weg timmeren. Er zijn genoeg thuisschakers, al dan niet via internet. We moeten SHTV meer onder hun aandacht brengen. Ze weten niet wat ze missen met zo'n leuke club in de buurt.
We denken aan externe activiteiten voor niet-leden in bijvoorbeeld winkelcentra of bedrijven en misschien ook in instellingen.
Ons belangrijkste instrument voor public relations is de website. De website onder-gaat een metamorfose die de website gebruikersvriendelijker en aantrekkelijker maakt. Er is speciale aandacht voor de jeugd.
Daarnaast blijft het clubblad erg gewaardeerd onder de leden en dit zal voorlopig blijven bestaan, in ieder geval totdat de website zijn meerwaarde heeft bewezen. Wel is er meer aandacht voor de jeugd en van de jeugd (en hun ouders/verzorgers) voor het clubblad gewenst.

6. Actieve deelname aan het Haagse schaakleven
We maken deel uit van de Haagse schaakgemeenschap. Daar zitten onze concurrenten die tevens onze schaakvrienden zijn. We willen onze bijdrage leveren aan het Haagse schaakleven. Daartoe organiseren we diverse schaakevenementen (of zijn daarbij betrokken). We noemen hier de Haagse Rapidcyclus, het Haags Weekendtoernooi en de Haagse basisschoolkampioenschappen (zowel individueel als in teamverband). Als de kans zich voordoet zullen we, al dan niet in een samenwerkingsverband, ook nog andere activiteiten organiseren. Om al deze activiteiten te kunnen blijven organiseren is er ook meer hulp vanuit de leden nodig; het bestuur kan dit niet alleen.
Een andere belangrijke inbreng in het Haagse schaakleven is de deelname aan de HSB-competitie. We willen graag dat zoveel mogelijk leden die intern spelen

ook in de externe competitie voor SHTV meedoen. Dit ter bevordering van de samenhang, net zoals we graag de externe spelers op de clubavond zien komen (zie hiervoor). Onze achttallen moeten echte teams vormen. Hieraan moet verder gewerkt worden. Instrumenten daarbij zijn bijvoorbeeld gezamenlijke voorbereiding, gezamenlijke etentjes en het samen reizen naar de uitwedstrijden.
In de externe competitie moet ieder op zijn eigen niveau kunnen spelen. Helaas ontbreekt het daar momenteel aan. We hebben in seizoen 2013-2014 één team in de promotieklasse, twee in de eerste klasse en één in de derde klasse. Kampioenschappen zijn natuurlijk altijd welkom. Aan de ambitie met het eerste team is al aandacht besteed. Voor de spreiding van niveaus is promotie van het vierde team naar de tweede klasse gewenst en zo mogelijk vorming van een vijfde team voor het lagere niveau. We willen de vorming van extra teams echter niet forceren als er onverhoopt onvoldoende belangstelling is.

7. Financieel gezond
De contributies zijn de belangrijkste inkomstenbron van onze vereniging. Het is dan ook zaak dat deze contributies geïnd worden. Het korten van subsidies heeft geleid tot contributieverhogingen van de KNSB. Deze worden integraal doorberekend aan de clubs. Samen met de professionaliseringsslag bij de jeugd leidt dit tot contributie-verhogingen. De contributie van jeugdleden wordt vanaf seizoen 2013-2014 naar 95 euro (voorheen 75 euro) gebracht. Daar tegenover staat dat gezinsleden meer korting krijgen: voor een tweede kind moet 80 euro worden betaald, voor een derde kind 65 euro. De contributie van de senioren wordt 105 euro (voorheen 95 euro). De betalingsprikkel om voor 1 november te betalen en 5 euro korting te krijgen blijft vooralsnog van kracht.
Wie niet direct betaalt krijgt een betalingsherinnering. Na elk seizoen willen we met een schone lei beginnen. Dit klinkt wellicht allemaal wat streng. Er is echter ook oog voor de mensen die het financieel wat zwaarder hebben. Er bestaat altijd de mogelijk-heid om gespreid te betalen of via een Ooievaarspas korting te krijgen.
Extra inkomsten zijn meer dan welkom om daardoor activiteiten te kunnen voort-zetten (of nieuwe te ontplooien) en/of nieuw materiaal aan te schaffen. Ook is het belangrijk om minder afhankelijk te zijn van contributies, zeker bij een teruglopend ledental. Er zal dan ook inzet worden gepleegd om nieuwe sponsors te vinden en de huidige sponsors en adverteerders te koesteren.

Agendapunt 13: Interne competitie 2013-2014

Programma seizoen 2013-2014

5 sep 2013	Ledenvergadering
12 sep 2013	Laddercompetitie; ronde 1
19 sep 2013	Laddercompetitie; ronde 2

26 sep 2013	Laddercompetitie; ronde 3
3 okt 2013	Laddercompetitie; ronde 4
10 okt 2013	Laddercompetitie; ronde 5
17 okt 2013	Laddercompetitie; ronde 6
24 okt 2013	Laddercompetitie; ronde 7
31 okt 2013	Laddercompetitie; ronde 8
7 nov 2013	Laddercompetitie; ronde 9
14 nov 2013	Laddercompetitie; ronde 10
21 nov 2013	Laddercompetitie; ronde 11
28 nov 2013	Laddercompetitie; ronde 12
5 dec 2013	Laddercompetitie; ronde 13
12 dec 2013	Laddercompetitie; ronde 14
19 dec 2013	Oliebollentoernooi
26 dec 2013	Kerst
2 jan 2014	Laddercompetitie; ronde 15
9 jan 2014	Laddercompetitie; ronde 16
16 jan 2014	Laddercompetitie; ronde 17
23 jan 2014	Laddercompetitie; ronde 18
30 jan 2014	Laddercompetitie; ronde 19
6 feb 2014	Laddercompetitie; ronde 20
13 feb 2014	Laddercompetitie; ronde 21
20 feb 2014	Laddercompetitie; ronde 22
27 feb 2014	Snelschaakkampioenschap
6 mrt 2014	Laddercompetitie; ronde 23
13 mrt 2014	Laddercompetitie; ronde 24
20 mrt 2014	Laddercompetitie; ronde 25
27 mrt 2014	Laddercompetitie; ronde 26
3 apr 2014	Laddercompetitie; ronde 27
10 apr 2014	Laddercompetitie; ronde 28

Optie A

17 apr 2014	Laddercompetitie; ronde 29
24 apr 2014	Laddercompetitie; ronde 30
1 mei 2014	Rapidkampioenschap; ronde 1-4
8 mei 2014	Rapidkampioenschap; ronde 5-8
15 mei 2014	Vijfkampen; avond 1
22 mei 2014	Vijfkampen; avond 2
29 mei 2014	Hemelvaartsdag
5 jun 2014	Vijfkampen; avond 3
12 jun 2014	Vijfkampen; avond 4
19 jun 2014	Vijfkampen; avond 5
26 jun 2014	Feestelijke prijsuitreiking

Optie B

17 apr 2014	Rapidkampioenschap; ronde 1-4
24 apr 2014	Rapidkampioenschap; ronde 5-8
1 mei 2014	Eén dubbele vierkamp en open Zwitsers; avond 1
8 mei 2014	Eén dubbele vierkamp en open Zwitsers; avond 2
15 mei 2014	Eén dubbele vierkamp en open Zwitsers; avond 3
22 mei 2014	Eén dubbele vierkamp en open Zwitsers; avond 4
29 mei 2014	Hemelvaartsdag
5 jun 2014	Eén dubbele vierkamp en open Zwitsers; avond 5
12 jun 2014	Eén dubbele vierkamp en open Zwitsers; avond 6
19 jun 2014	Eén dubbele vierkamp en open Zwitsers; avond 7
26 jun 2014	Feestelijke prijsuitreiking

Optie C

17 apr 2014	Rapidkampioenschap; ronde 1-4
24 apr 2014	Rapidkampioenschap; ronde 5-8
1 mei 2014	Alleen open zwitsers; ronde 1
8 mei 2014	Alleen open zwitsers; ronde 2
15 mei 2014	Alleen open zwitsers; ronde 3
22 mei 2014	Alleen open zwitsers; ronde 4
29 mei 2014	Hemelvaartsdag
5 jun 2014	Alleen open zwitsers; ronde 5
12 jun 2014	Alleen open zwitsers; ronde 6
19 jun 2014	Alleen open zwitsers; ronde 7
26 jun 2014	Feestelijke prijsuitreiking

Reglement interne competitie 2013-2014 (optie A)

1. De interne competitie 2013-2014 bestaat uit een laddercompetitie over 30 ronden. Deze ronden worden gespeeld op de speellocatie van SHTV (de Bosbeskapel) op de donderdagavonden conform het (in het clubblad en op de site) bekend gestelde progamma.
2. De competitiewedstrijden worden gespeeld volgens de door de FIDE in juli 2009 vastgestelde uitgave van de *Regels voor het Schaakspel*. Artikel 6.6a van het FIDE-reglement is niet van toepassing; hiervoor komt in de plaats het gestelde in de artikelen 5 en 6.
3. De speelduur van de partijen in de interne competitie is 1 uur en 40 minuten per persoon per partij plus 10 seconden per persoon per zet (zogenaamd Fischer-tempo). Jeugdspelers (dit zijn spelers jonger dan 18 jaar) en hun tegenstanders hebben echter 55 minuten per persoon per partij plus 10 seconden per persoon per zet.

4. Elke speler dient zich voor de competitie bij de wedstrijdleider op te geven als afmelder of als aanmelder. Afmelders spelen in principe iedere ronde van de interne competitie mee, behalve wanneer ze zich voor de desbetreffende ronde, conform de (in het clubblad en op de site) bekend gestelde procedure hebben afgemeld bij de competitieleider. Aanmelders spelen alleen mee als ze zich voor de desbetreffende ronde op eenzelfde wijze bij de wedstrijdleider hebben aangemeld.
5. De wedstrijden vangen aan om 20.00 uur. Indien een afmelder die zich niet conform de in het vorige punt genoemde procedure heeft afgemeld (of indien een aangemelde aanmelder) om 21.00 uur nog niet aanwezig is, krijgt hij of zij een reglementaire nul. Voor een volgende ronde wordt hij niet automatisch opnieuw ingedeeld.
6. Indien om 20.30 uur reeds ingedeelde spelers nog steeds niet aanwezig zijn, dan heeft de wedstrijdleider het recht om, in overleg met de aanwezige betrokkenen, de indeling zodanig aan te passen dat de dan wel aanwezige spelers een wedstrijd kunnen gaan spelen. Spelers die tussen 20.30 uur en 21.00 uur arriveren hebben daardoor geen recht meer op een partij (maar krijgen noch een reglementaire 0 (zie art 5) noch een bye (die als punt mee zou tellen bij het bepalen van het Sevilla-percentage)).
7. De indeling van elke ronde geschiedt met het computerprogramma Sevilla, hierbij wordt het Keizer-systeem op basis van Sevilla-percentage gehanteerd. De stand in de laddercompetitie wordt eveneens bepaald op basis van het Sevilla-percentage.
8. Iedere speler krijgt aan het begin van het seizoen een viertal remises toegevoegd aan de (Sevilla-)score om al te grote fluctuaties in de stand in het begin enigszins tegen te gaan. Dat aantal remises zal na elke zes ronden van de competitie worden verminderd met respectievelijk 1, 1 en 2. Tijdens de laatste elf ronden van de competitie geeft de stand in de ladder de precieze procentuele score weer.
9. Gedurende de gehele competitie kunnen spelers maximaal twee keer tegen elkaar uitkomen, een keer met wit en een keer met zwart. Tussen beide partijen zitten minimaal acht ronden en minimaal vier partijen per speler.
10. Rangschikking in de ladder wordt afgerond op één cijfer achter de komma. Bij gelijk eindigen is het aantal gespeelde partijen doorslaggevend. Is dit ook gelijk, dan is het aantal behaalde weerstandspunten doorslaggevend.
11. In de eindranglijst na 30 ronden worden spelers die minder dan 15 avonden aan de interne competitie hebben deelgenomen geplaatst onder de spelers die 15 ronden of meer aan de competitie hebben deelgenomen. Zodra een speler niet meer in staat is om het minimum aantal van 15 avonden te halen, wordt die speler ook in de tussenstanden geplaatst onder de spelers die dat aantal nog wel kunnen halen.
12. Na afloop van de interne competitie krijgen de vijf best geklasseerde spelers het recht om aan de vijfkamp voor het clubkampioenschap deel te nemen.

Voor de overige spelers worden gelijktijdig eveneens een aantal meerkampen georganiseerd.

13. De vijfkamp voor het clubkampioenschap bestaat uit een halve competitie volgens de Berger-tabellen. Op de laatste vijf speelavonden van het seizoen (zie het programma) worden de vijfkamppartijen volgens een tevoren bekendgemaakt schema gespeeld (zie het reglement voor de vijfkamp om het clubkampioen-schap). De speler die de meeste punten in deze vijfkamp behaalt is de club-kampioen. Bij gelijk aantal punten zijn Sonneborn-Bergerpunten doorslaggevend. Zijn deze ook gelijk, dan is het onderling resultaat doorslaggevend. Was dat een remise, dan gaat de titel naar degene die in de reguliere competitie het hoogst was geëindigd.
14. Voor de overige spelers worden eveneens een aantal meerkampen georganiseerd. De indeling voor deze meerkampen geschiedt door de interne wedstrijdleider, waarbij de eindranglijst van de interne competitie een belangrijke rol zal spelen.
15. Voor de winnaars van elke meerkamp zullen er prijsjes beschikbaar gesteld worden.
16. In die gevallen waarin dit reglement niet of niet voldoende voorziet, beslist de interne wedstrijdleider. Tegen de beslissingen van de wedstrijdleider is beroep bij de beroepscommissie mogelijk.

Afmeldprocedure

Afmelden voor een speelavond van de interne competitie 2013/2014 kan op één van de volgende manieren:

1. Een e-mail sturen naar afmelden@schaakcombinatiehtv.nl (het mailtje dient voor 18.30 van de betreffende speelavond op het e-mailadres te zijn bezorgd!).
2. Voicemail inspreken van de mobiele telefoon van de club, nummer 06 574 280 97 (voicemail dient ingesproken te zijn voor 19.15 van de betreffende speelavond, maar kan niet eerder dan de dinsdag voorafgaand aan de speelavond worden ingesproken (i.v.m. het maar 72 uur bewaard blijven van de ingesproken berichten)).
3. Sms-bericht sturen naar de mobiele telefoon van de club, nummer 06 574 280 97 (voor 19.15 van de betreffende speelavond).
4. Mondeling bij de interne wedstrijdleider op de speelavond zelf (tussen 19.30 en 19.45).
5. Door de naam en de betreffende avond(en) in te vullen op de daartoe op de speelavonden in de speelzaal aanwezige afmeldlijst.

Agendapunt 15: Begroting 2013/2014

(bedragen in hele euro's)

Baten	Begroot		Lasten	Begroot
Contributie	8.550		HSB bijdrage	3.200
Loterijen	425		Zaalhuur	3.000
Overige ontvangsten	400		KNSB	70
Sponsoring	120		Prijzen	700
Rente	100		Clubblad en internet	600
			Jeugd	1.350
			Promotie	100
			Algemene kosten	400
			Opleiding kader	150
Activiteiten bijdragen	900		Activiteiten uitgaven	900
Onttrekking materiaalreserve	500		Dotatie materiaalreserve	200
Onttrekking promotiereserve	200		Aanschaf materiaal	500
			Afschrijving computerapparatuur	200
			Saldo	175-
Totaal	**11.195**			**11.195**

Toelichting begroting

De begroting voor volgend seizoen laat een klein negatief resultaat van € 175 zien.

Baten
Bij de begroting is uitgegaan van 45 senioren en 45 juniorleden. Als gevolg van een hogere afdracht aan de KNSB heeft de HSB haar contributie verhoogd. De afdracht aan de HSB is komend seizoen voor senioren met € 3 gestegen (2013/14: € 45,04) en voor junioren met € 1,50 (2013/14: € 25,98).
Onderdeel van het strategisch plan van SHTV voor de komende jaren - onder de noemer 'Ruim baan voor de jeugd' - is het behoud van de huidige, kwalitatief

hoogwaardige jeugdopleiding. Om dit kwaliteitsniveau ook de komende jaren te borgen, is het volgens het bestuur noodzakelijk om hiervoor de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen. Voor het verzorgen van jeugdtraining zal met ingang van dit seizoen structureel € 1.200,- beschikbaar worden gesteld. Hiervoor is echter een contributieverhoging noodzakelijk. Het budget voor de jeugdtraining zal grotendeels (70%) door de jeugdleden zelf worden gedragen en leidt - inclusief de verhoogde afdracht aan de HSB - tot een contributiestijging van € 75 naar € 95. De resterende 30% wordt opgebracht door een hogere contributie van de senioren. Zij gaan met ingang van komend seizoen € 105 betalen. De kortingsregeling van € 5 bij betaling vóór 1 november blijft gehandhaafd.

Er is voorzichtigheidshalve bij de begroting uitgegaan van de maximale korting (alle leden betalen voor 1 november 2013).

In de post 'Activiteiten bijdragen' worden de bijdragen opgenomen voor activiteiten die SHTV organiseert en die niet strikt zijn voorbehouden aan de eigen leden zoals het Oliebollentoernooi, het Open Rapidtoernooi en het Haags Weekendtoernooi.

Lasten
De afdracht aan de HSB is begroot op € 3.200 (45 senioren € 2.030 + 45 junioren € 1.170).

Komend seizoen zal er een investering worden gedaan in nieuw materiaal. Er zullen nieuwe plastic schaakborden worden gekocht en enkele houten kisten ten behoeve van schaakklokken. De kosten hiervoor zijn begroot op € 500 en worden gefinancierd uit de al aanwezige materiaalreserve.
De huidige plastic borden worden samengevoegd met het reservemateriaal dat buiten de speellocatie is opgeslagen met de bedoeling om actief te worden ingezet of afgestoten.

SCHAAKKOORTS

De belangrijkste film waarin schaken de hoofdrol speelt is ongetwijfeld *Schaakkoorts*, gemaakt in 1925, nog in het tijdperk van de stomme film. Het was één van de eerste films van de Russische regisseur Poedovkin, in de geschiedenis van de cinematografie een zeer groot man. In deze film speelt wereldkampioen Capablanca een belangrijke rol. Maandag 16 september om 19.30 is de film in het Filmhuis te zien.

Correspondentieschaak

Bij de secretaris kwam een bericht binnen over correspondentieschaak. Op 1 november start een nieuw toernooi. Inschrijving is mogelijk tot 1 oktober per e-mail bij Joop Jansen. Misschien ook iets voor onze leden?

Schaak mee met de NBC ...

en maak kans op 500, 300 of 200 euro's aan prijzengeld!

1 november start de NBC,
de Nederlandse Bond van Correspondentieschakers,
een toernooi voor iedere schaker, die kennis wil maken
met deze fascinerende vorm van schaken.
Het toernooi wordt gespeeld op de webserver volgens de standaardregels
van de ICCF (50 dagen bedenktijd voor 10 zetten).
Lidmaatschap van de NBC of een schaakvereniging is niet vereist.
De deelname kost slechts 10 euro (gratis voor NBC-leden)
en levert ook nog eens een
gratis NBC-lidmaatschap voor 2014 op.
Al naar gelang het aantal deelnemers wordt er gespeeld
in groepen van 5 of 7 spelers. Iedere deelnemer speelt
met wit én zwart tegen dezelfde tegenstander.
De finale zal gespeeld worden in een groep van 10 of 12 spelers.
Behalve het prijzengeld voor de 1e, 2e en 3e plaats,

500, 300 en 200 euro,

worden er prijzen van 50 euro uitgeloofd voor de mooiste
partij en het meest interessante openingsnieuwtje!

Meld je vóór 1 oktober per e-mail aan bij Joop Jansen
jannesnelleke@home.nl
onder vermelding van naam, adres en e-mail en eventueel ICCF-ID-nummer
of bel voor nadere info 06 36297188
Of neem een kijkje op

www.correspondentieschaken.nl

Ratinglijst augustus

Nu de zomertoernooien achter de rug zijn en samen met de toernooien uit het voorjaar zijn verwerkt, zijn er flinke verschuivingen in de ratings te constateren. Niet voor iedereen verliep het de afgelopen maanden geweldig, zoals elders in dit blad staat te lezen, maar anderen zijn meer dan geslaagd in hun opzet. Bij onze leden heeft Justus een forse sprong voorwaarts gemaakt en het is te verwachten dat hij dat mogelijk binnenkort nog eens doet. René steekt weer goed in zijn vel en dat blijkt uit een terugkeer naar een vertrouwder positie op de ranglijst en ook Armin is weer op de goede weg. Twan groeide nog een stukje door en is nu opgerukt naar de 8e plaats in onze rangschikking. Aan de andere kant van het spectrum is André er in geslaagd in twee toernooien sneller punten te verliezen dan hij de afgelopen twee jaar heeft gewonnen. Er staat dus heel wat te doen in het nieuwe seizoen.

Melchior Vesters	2153 (-)	André Wagner	1664 (-70)
Maarten Stolte	2050 (-)	Geurt Jan v.d. Meiden	1646 (+6)
Stijn Gieben	2041 (-)	René Weerts	1643 (+123)
Tjomme Klop	2026 (-5)	Danny Lindhout	1618 (+20)
William van Zanten	2022 (-)	Eric Alvares	1616 (+1)
Marco van Straaten	1998 (+13)	Jan Verheijen	1611 (-11)
Aleksander Henke	1982 (+3)	Karel Stolte	1609 (-31)
Twan van der Togt	1981 (+44)	Frans Coers	1582 (+13)
Hans Segers	1972 (-37)	Cor Kanters	1578 (-21)
Sander Pauw	1926 (+26)	Harold Fikkert	1545 (-)
Ton Bodaan	1921 (+19)	Kees van Gelder	1507 (+3)
Peter Vorstermans	1909 (+7)	Rob Dijkstra	1500 (-)
Rik Pronk	1891 (-)	Hans Dwarshuis	1486 (-)
Olav van Leeuwen	1867 (-19)	Jan Bonsel	1448 (-)
Jan Willem le Grand	1863 (+24)	Ard van der Zwart	1407 (-)
Armin Segger	1859 (+90)	Lex van der Meer	1322 (-)
Jaimy Luk	1819 (+7)	Pim van der Meiden	1302 (-)
Theo Bovenlander	1805 (+7)	Henk Bouma	1296 (-32)
Karl Baak	1804 (+38)	Eric Kwappenberg	1284 (-)
Eduward Supit	1799 (-27)	Justus van Klaveren	1283 (+127)
Evert Baak	1797 (-40)	Bert van Dijk	1204 (-)
Gert-Jan Willighagen	1786 (-5)	Wim Vermeulen	1188 (+24)
Koos Roeleveld	1771 (-17)	Thomas Luk	1083 (-7)
Ben Spierings	1731 (-4)	Mitchell Vuong	952 (-)
Ed Olvers	1726 (+7)	Ricki Luk	814 (-)
Piet Sikkes	1668 (-3)	Joëlle Vuong	766 (-)

Zomertoernooien

Terwijl sommigen van een welverdiende rust genoten, al dan niet in eigen land, schoven de echte schaakjunks aan in de diverse grote en kleinere zomertoernooien in den lande.
Al vele jaren wordt er in het Bilderberghotel in Oosterbeek het nationaal kampioenschap voor senioren gehouden. Omdat er een stevig criterium aan deelname verbonden is (rating boven 1900), wordt er tegelijkertijd voor de minder sterke spelers een open toernooi georganiseerd. Alle partijen worden gehouden in zaaltjes op de begane grond. Koffie en thee zijn gratis, maar de deelnemers komen vooral om een leuke schaakweek te hebben. Van SHTV was alleen ondergetekende aanwezig en ik moet helaas bekennen dat ik er niet veel van terecht heb gebracht. Na aanvankelijk twee pittige remises gingen de overige drie partijen verloren.
Tegelijkertijd zwoegden Danny Lindhout en Henk Bouma in respectievelijk de C- en D-groep van het 3e Science Parktoernooi in Amsterdam. De universitaire sporthal bevat een ruime speelgelegenheid op de 1e verdieping, de explicatie kan men volgen bij de bar beneden en wie met de trap naar boven gaat kan met enige regelmaat studenten zien worstelen met de klimwand. Het valt te betwijfelen dat onze afgevaardigden zich daar aan gewaagd hebben, want die moesten 9 ronden vrij worstelen op het schaakbord. En met 50% hebben ze het allebei zeer verdienstelijk gedaan.
Direct aansluitend, en zelfs deels overlappend, volgde het Leiden Chess Tournament, inmiddels alweer toe aan de 7e editie. Maar liefst 13 SHTV'ers waren present in het volgepakte, snikhete Denksportcentrum aan de Robijnstraat. Waarom ga je in vredesnaam in zo'n klimaat zitten schaken? Geen idee, maar iedereen gaat er bij iedere partij weer stevig tegenaan. In de A-groep bewees Twan van der Togt dat zijn clubkampioenschap geen toeval was. Hij scoorde het best van ons allemaal met 4½ uit 9. Tjomme Klop deed het iets rustiger aan met 4 punten en Hans Segers kwam deze keer niet verder dan 2½. De B-groep was een regelrechte invasie van HSB-spelers. Ze kwamen alleen niet voor bij het drietal dat gedeeld eerste werd. Jaimy Luk presteerde het beste met 6½ punt, vlak voor Evert en Karl Baak met allebei 6 punten. Daarna volgden nog Ton Bodaan (5½), Cor Kanters (4½), René Weerts, Justus van Klaveren en ikzelf (4) en Thomas Luk (2½). Inmiddels oud-lid Hugo van der Laan bleef steken op 3½. Cor won ook nog een dagprijs, het spel *Levensweg*, een aardig extra'tje.
En voor hen die dan nog niet genoeg gespeeld hebben is er dan het Open NK in Dieren. Alleen een ander (ook al oud-)lid gaf daar acte de présence: Mike Hoogland. In reservegroep A wist hij 5½ uit 9 te scoren. Na de 1e ronde verscheen hij achter het bord met een arm in het gips. Het fijne daarvan is bij uw verslaggever niet bekend.

André Wagner

Een selectie uit de foto's die door Ab Scheel (bij resp. Bilderberg en het Science Park) en Maaijveld (Leiden Chess Tournament) zijn gemaakt.

Website versus clubblad

De afgelopen jaren heb ik een dubbelfunctie gehad in SHTV. Ik was secretaris en redacteur van het clubblad. Zachtjes heb ik in bestuursvergaderingen wel gemopperd dat er meer voortvarendheid betracht moest worden bij het opzetten van een betere website. Een moderne club kan niet zonder.

Ik heb me daarbij ook afgevraagd of dit zagen aan de poten van het clubblad was. “Een betere website zal maken dat binnen een jaar het clubblad zijn bestaansrecht heeft verloren”, zei laatst één van onze trouwe medewerkers, één van die mensen die aan *Samengevat* cachet geeft.

Wanneer een website over goede medewerkers beschikt, een webmaster over de kwaliteit en actualiteit waakt, dan is het nog maar de vraag of een clubblad zinvol is. Soortgelijke vragen doen zich in het groot ook voor. Waarom lezen we bijvoorbeeld nog een krant? Al het nieuws halen we toch van tv en internet? *Uitzending gemist* is ook een schitterende instelling? (Ik kijk er nooit naar!) Oude nummers van het clubblad hebben iets bijzonders, maar we kunnen ze weggooien, want ook nu al zijn ze op het internet te vinden. Heel apart is het om ze te gaan opzoeken in de KB. Omslachtig, dat wel. Ik realiseer me dat ik oud en afgeschreven ben.

Eigenlijk ben ik het volkomen eens met een prominente clubgenoot, een zekere G.J.W. die laatst openlijk bepleitte het clubblad af te schaffen. Geen science-fictionverhalen meer van André, geen algemene beschouwingen van de hoofd-redacteur, geen filosofische beschouwingen van Melchior Vesters en een totaal andere beschouwingswijze van de externe wedstrijden.

Regelmatig laat ik vol trots het door André zo mooi vormgegeven clubblad zien. Regen, weer en wind heeft André vaak moeten trotseren om het clubblad te bezorgen bij clubleden die in de verste uithoeken van Den Haag wonen en ze op die manier het gevoel te geven nog steeds bij de club te horen. Volstrekt overbodig. Eén druk op de knop is toch voldoende? De beweegredenen van G.J.W. waren overigens duidelijk. Jaren geleden (ik ben niet voor niets historicus van mijn vak) heeft hij me beloofd een stukje voor ons blad te schrijven. Hij deed dat niet één keer, neen hij deed het meermalen. Ik mag aannemen dat hij het ook vele keren geprobeerd heeft. Ik zie het voor me. Moeizaam zwoegen met een oude vulpen op een velletje papier, ijverig tikken op een schrijfmachine die nog door Hermans was afgedankt en in Groningen op straat terecht was gekomen, toch maar proberen met Wordperfect op de computer. Elke keer werd het niets. En nu maar wraaknemen, die G.J.W., woonachtig aan de L.v.M. ;-)

Pim van der Meiden

Fraude en bedrog

Bedrieglijke daden vind ik erg interessant. Het zou kunnen dat mijn karakter daar debet aan is. Ook is het mogelijk dat mijn jarenlange werk voor de Algemene Rekenkamer deze morbide belangstelling heeft aangewakkerd, die na mijn pensionering allerminst is verdwenen. Vandaar dat ik besloten heb om mij eens te verdiepen in het onderwerp fraude en bedrog in het schaken. Het bleek snel dat hier al veel over geschreven is en dat je niet zomaar deskundige op dit terrein wordt. Ik beperk mij daarom tot enkele kanttekeningen en eigen ervaringen.
Wie het over frauduleus handelen heeft, moet natuurlijk ook aandacht besteden aan de bestrijding ervan. Hier ligt een taak voor de schaakarbiter. In het boek *Een introductie in het schaakrecht* van Pieter de Groot, dat ik cadeau kreeg van de KNSB ter gelegenheid van het behalen van mijn scheidsrechterdiploma, is een hoofdstuk gewijd aan (veronderstelde) frauduleuze handelingen in het schaken. Hierin staat onder andere een beschrijving van het beruchte toiletincident tijdens de WK-match Kramnik-Topalov uit 2006, dat sterk deed denken aan eerdere soaps in de matches Fischer-Spasski en Korchnoi-Karpov. De meeste in dit boek vermelde incidenten hebben betrekking op - al dan niet vermeend - computergebruik tijdens de partij. Bij het toernooi in Lampertsheim (2003) voelde de arbiter zich geroepen om in een belendend toilet op de bril te gaan staan om over de afscheiding heen kijkend te constateren dat een speler een laptop raadpleegde. De betrokkene zei dat hij alleen maar zijn e-mail checkte, maar dat maakte niet uit, want volgens de FIDE-regels is het sowieso verboden om tijdens de partij gebruik te maken van een ‘electronic device’. In India vond in 2006 een toernooi plaats waarin de speler Umakant tal van partijen won, totdat iemand constateerde dat al zijn zetten overeenkwamen met de zetten die het programma HIARCS 10 suggereerde in de betreffende stellingen. Door middel van een metaaldetector werd ontdekt dat hij een bluetooth devise onder zijn ijsmuts droeg. Umakant werd voor tien jaar geschorst. Schakers met een ijsmuts zullen voor altijd verdacht blijven, vooral in tropische landen.
Zeer lezenswaardig is het boek *De schaakmachine* van Robert Löhr (Uitg. Karakter, Uithoorn, 2006). Dit boek gaat geheel over een geval van bedrog in het schaken. De hoofdpersoon is een dwerg met een groot schaaktalent, die opgesloten in een machine de wereld laat geloven dat deze machine kan schaken. Eigenlijk voert de dwerg de zetten uit. Het is een spannend verhaal dat een mooi inzicht geeft in de samenleving en de verhoudingen aan het Oostenrijkse hof ten tijde van keizerin Maria Theresia (18e eeuw). Schaaktechnisch moet je er - ondanks de titel - niet te veel van verwachten, want het gaat over bedrog en ontmaskering en niet over schaken.
De laatste tijd staat het gebruik van doping zeer in de publieke aandacht. Naar mijn mening is dopinggebruik op zich geen bedrog, wel het verhullen ervan en

liegen erover. Er moet dus transparantie zijn, maar die is moeilijk te realiseren. Recentelijk gaf Michael Boogerd in het TV-programma van Knevel en Van den Brink te kennen dat hij de vraag aan de winnaar van een wielerwedstrijd of er doping in het spel was, stompzinnig vond. Nog nooit is het volgens Boogerd voorgekomen dat de geïnterviewde antwoordde: “Ja, nu u er naar vraagt moet ik eerlijk toegeven dat ik wel een beetje gebruikt heb”. En dat is natuurlijk waar.
Maar de ene sport is de andere niet. Doping in het schaken, hoe staat het daarmee? Zo’n jaar of vijftien geleden had de FIDE de ambitie om het schaken als Olympische sport erkend te krijgen. Daarbij was het nodig om doping-controles volgens IOC-model in te voeren. Er waren veel protesten van top-spelers, die nadelige gevolgen van koffie- en alcoholgebruik vreesden. Jan Timman liep daarbij voorop. Na een paar jaar bleek de Olympische droom niet realistisch en over doping in het schaken hebben we nooit meer wat gehoord. Maar betekent dat nu ook dat onze sport dopingvrij is? Je weet het niet. Don’t ask, don’t tell.
De tijd staat echter niet stil. De jongste loot aan de stam van de HSB komt met een verfrissende innovatie. De nieuwste club in de HSB is afkomstig van de European Patent Office en draagt de naam Novelty Destroyers. Zij maken er geen geheim van dat zij bloeddoping gebruiken. Sterker nog, zij hebben dat zelfs duidelijk in hun logo opgenomen (zie plaatje). Kijk, dat is nu eerlijke trans-parantie!

Om te frauderen hoef je helemaal niet ingewikkeld te doen. Dat kan ook met eenvoudige middelen, zoals de stukken die we gebruiken. Bij het open snelschaakkampioenschap van mijn vorige club deed een gast mee die irritatie opriep door zijn verslagen tegenstanders belachelijk te maken. Bovendien dreigde hij ook nog eens het toernooi te winnen. Bedrog bracht uitkomst. Het toernooi werd gespeeld met een enorme variëteit aan schaakspellen, waaronder ook erg kleine stukken. Een inventieve deelnemer die tegen de onsympathieke gast moest spelen, zette ongemerkt in de beginstand een piepklein lopertje in plaats van de pion op g7. Na de zettenreeks 1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. d3 Pc6 4. Le3 speelde hij Lg7xb2. “Wat doe je nou met die pion”, was de logische vraag. “Dat is geen pion”, was het antwoord, “dat is een loper, kijk maar, hij heeft een gleufje”. Al snel kwam de wedstrijdleider, die ook in het complot zat, er bij. Hij constateerde dat het inderdaad een loper was, die vermoedelijk abusievelijk op g7 had gestaan, maar dat kon nu niet meer gecorrigeerd worden. Immers, art. A4a van het aanhangsel bij het FIDE-reglement bepaalt (ten aanzien van rapid- en snelschaken) dat er geen claim kan worden ingediend met betrekking tot een onjuiste beginopstelling als er drie of meer zetten zijn voltooid. Doorspelen dus. Het ging natuurlijk niet alleen om die pion, want het verlies van Ta1 was nu ook niet meer te voorkomen. Woedend liep de irritante opschepper de deur uit, tot genoegen van degenen die dit alles gezien hadden. En wie het gemist had kon zijn schade later op de avond inhalen, toen deze truc wel honderd keer aan de bar gedemonstreerd werd. Algehele hilariteit.
Maar nu een treuriger geval. Zesde en tevens laatste ronde van het Noteboom-toernooi 1995. Na een weinig ter zake doende zettenreeks is de volgende stelling ontstaan.

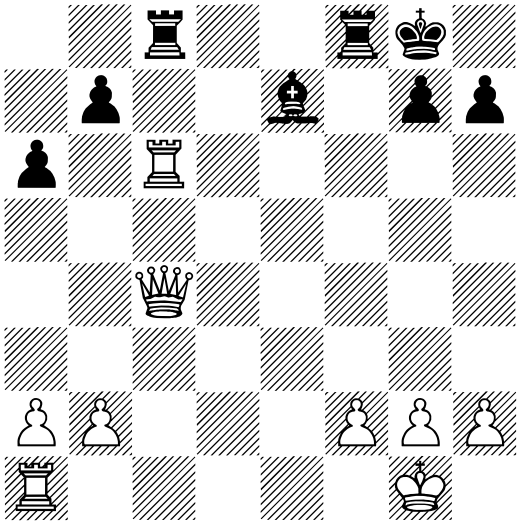

Mijn tegenstander heeft zijn dame weggeblunderd en zal spoedig mat gaan. Zo, dat zat er weer op. Ik zat klaar om zijn handdruk aan te nemen, keek hem vriendelijk glimlachend aan en zei (hoewel ik er niets van meende): “Tja, dat kan iedereen overkomen”. Er gebeurde echter niets. Om toch een beetje be-

weging in de zaak te krijgen, bood ik hem een biertje aan (hij was al aan het bier en ik had nu zelf ook wel wat verdiend). Zonder woorden knikte hij. Bij de bar stond een rij zodat ik lang moest wachten vooraleer ik terug naar mijn plaats kon. We speelden in een achteraf-zaaltje en nu gebeurde iets wat mij nog nooit was overkomen. Ik kon mijn eigen bord niet meer vinden. Maar toen zag ik mijn tegenstander. “Ja”, zei hij, “het was natuurlijk niks meer en het bord is al weggehaald”. “Maar moet ik dan niet iets ondertekenen?”, vroeg ik. “Nee hoor”, zei hij, “daar doen ze niet moeilijk over”. Hij overhandigde mij het partij-formulier. Er waren van die doordrukformulieren in gebruik. Het voorste blad was voor de organisatie en de doorgedrukte kopie mocht je zelf houden. De vermelde uitslag was 1-0.
Uren later was het toernooi afgelopen en werden uitslagen en standen opgehangen. Tot mijn verbazing zag ik als uitslag van mijn laatste partij remise staan. Ik haalde het formulier uit mijn zak en keek nog eens. Daar stond toch duidelijk 1-0. Heel duidelijk zelfs. Toen ging er een lichtje bij mij branden, figuurlijk gesproken, en ik besloot om er ook letterlijk een lichtje bij te halen. Het bleek dat de zetten vrij vaag overkwamen, zoals je dat bij kopieën hebt, terwijl de uitslag er haarscherp stond. Wat had de lelijkerd gedaan? Hij had origineel en doordruk van elkaar losgescheurd en pas daarna de uitslag ingevuld, remise op het origineel voor de organisatie en 1-0 op de doordruk voor mij. Mijn eerste reactie was verbazing. Als je fraudeert, doe het dan goed en pak een heel punt in plaats van een half. Ik trof de arbiter nog in zijn kantoortje en maakte hem opmerkzaam op wat er gebeurd was. Eerst wou hij mij niet geloven, maar na enige studie was hij er van overtuigd dat er hier sprake van fraude was. Hij zou de juiste uitslag in de eindstand verwerken en doorgeven aan de rating-commissaris. Er zouden maatregelen worden genomen tegen de zondaar. Een half jaar later kwam het toernooiboek uit. Van de toezeggingen was niets terecht-gekomen en de uitslag bleef remise. Verder nooit meer wat van gehoord.

Kees van Gelder

Een nieuw begin (4)

Wat vooraf ging: Het is 2185. Willem Wijnsteen, navigator op interplanetaire vluchten wordt aangezocht om als testpiloot met een speciaal ruimtevaartuig door een zwart gat te reizen. Na enige aarzeling accepteert hij de uitdaging en raast met meer dan de lichtsnelheid een onzekere toekomst tegemoet.

11

Zacht sissend ging het deksel van de suspensiecel open. Willem kwam langzaam tot zijn positieven, maar bleef krampachtig liggen in de hoop dat hij misschien deze keer... Nee, toch niet. Als gewoonlijk draaide zijn maag om en kon hij met moeite voorkomen dat hij gehoor zou gaan geven aan de anti-peristaltische beweging. Hij haalde drie keer diep adem en wachtte tot het gevoel weggeëbd was. Toen kwam hij heel langzaam overeind.
“Nelis?” riep hij harder dan hij van plan was. “Ben je al op?”
Geen antwoord.
Opnieuw sloeg er een golf van misselijkheid door hem heen. Kokhalzend vervloekte hij zichzelf. Waarom hield hij toch zo krampachtig vast aan die vrachtreizen voor het Ruimtevaartbureau? Misschien werd het tijd om een ander vak te gaan kiezen. En waar was Nelis?
“Hé, slaapkop,” riep hij. Weer geen antwoord.
Willem haalde een paar keer diep adem tot de misselijkheid helemaal weg was en klom toen uit de suspensiecel. Hij keek rond. Zijn cel was de enige in de ruimte. Langs de wand lag alleen nog zijn tas met persoonlijke spullen. Pas toen begonnen zijn hersens tot de werkelijkheid terug te keren en herinnerde hij zich dat hij een bijzondere reis aan het maken was. Hij keek om zich heen. Zo te zien was zijn missie geslaagd: hij was als eerste astronaut in de geschiedenis door een zwart gat gereisd. Zoiets was toch wel bijzonder, moest hij toegeven. Alles was nog in één stuk, zowel het ruimteschip als hijzelf.
“Met stabilium door een zwart gat,” grinnikte hij. ”Appeltje-eitje.”
Zijn maag gaf knorrend aan inmiddels interesse te hebben gekregen in wat vulling en hij liep naar de kleine ruimte die als kombuis fungeerde. Lurkend aan het rietje van een beker vloeibare pap (ruimtevoer, dacht hij) liep hij naar de brug om alle apparatuur na te kijken. Op het overzichtscherm dat de buitenwereld toonde was geen sterrenhemel te zien. Het ruimteschip schoot nog steeds met meer dan de lichtsnelheid voort, concludeerde Willem. Lastig om dan uit te vinden waar hij zich bevond.
Het piepen van de boordcomputer deed hem opschrikken uit zijn overpeinzingen. Hij moest zijn positie nog bepalen en de koers uitzetten en de computer hielp hem herinneren. Hij drukte op de toets die de remraketten kort zouden activeren, zodat hij bij ‘sublight’ berekeningen kon uitvoeren. Het schip remde

af en op het scherm zag hij langzaam violette strepen tevoorschijn komen ten teken dat hij onder de lichtsnelheid kwam, waardoor de sterren (weliswaar uitgerekt) tevoorschijn kwamen in het zichtbare deel van het spectrum. Hij toetste de gegevens in voor plaatsbepaling, keek op de monitor... en bleef met open mond staan kijken. De planeet Jupiter was volgens de computer een paar minuten vliegen van hem verwijderd. Binnen een uur zou hij thuis zijn.
Willem Wijnsteen, astronaut, was teruggekeerd naar zijn vertrekpunt. Hij was van de Aarde naar een zwart gat geschoten, daar doorheen gegaan en waarschijnlijk als een boemerang teruggevlogen. Of was hij nooit door het zwarte gat gegaan? Hij besloot de gegevens in de computer te controleren. Nee, die gaven aan dat het echt gebeurd was. Het ruimteschip was op minder dan een lichtjaar van het zwarte gat weer in de gewone ruimte terecht gekomen, een uitgang die echter niet zichtbaar was. Restte alleen nog de vraag of hij in dezelfde tijd was teruggekeerd.
Er was maar één manier om dat uit te vinden. Hij drukte op een knop en op de monitor verscheen de tekst: “landingsprocedure starten”. Willem begon de basis bij Parijs, vanwaar hij vertrokken was, op te roepen. De computer van de basis legde contact met de boordcomputer en begon de Orpheo 1 binnen te loodsen. De computers zouden de rest doen.
“Dat scheelt weer,” dacht Willem. “Ik hoef lekker niets te doen.”
Hij liep naar de suspensieruimte om zijn tas op te halen en haalde er zijn Padd uit. Hij ging zeker nooit op weg zonder, ook nu niet. Hij ging in de navigatorsstoel zitten en gespte de veiligheidsriem om. Op het scherm van zijn Padd verscheen het laatste schaakprobleem dat hij had opgezocht, het probleem dat hij op de clubavond aan de anderen had voorgelegd.

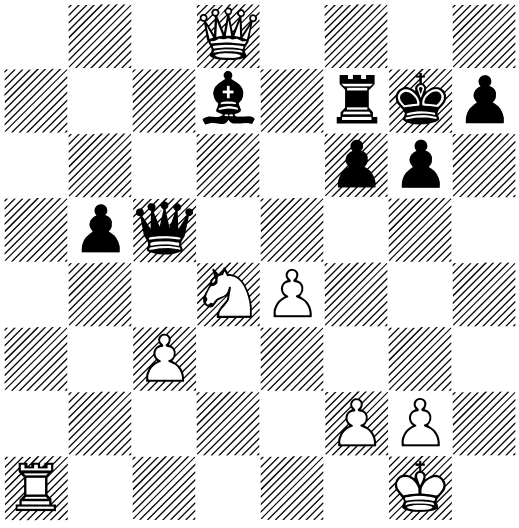

Zouden ze het voor elkaar hebben gekregen? Dat moest haast wel, want zo moeilijk was het niet geweest: **1. Dxd7** wint een stuk. **1. ...Txd7 2. Pe6†** en de dame wordt teruggewonnen. En na bijvoorbeeld **1. ...Dxc3 2. Pe6† Kh6 3. Dxf7 Dxa1† 4. Kh2 De5† 5. g3** blijft wit ook een paard voor.

Willem stopte de Padd terug in zijn tas en genoot van het uitzicht op de rode planeet die in het nog steeds verschoven spectrum een andere kleur had dan hij gewend was. Bijna thuis...

12

De drie mannen die op Willem af kwamen lopen, nadat hij uit zijn schip gestapt was, kende hij niet. Twee droegen een witte jas, de derde, die voorop liep, had een uniform aan. Deze laatste bleek de leider van het groepje te zijn. Alsof hij een oude bekende begroette, spreidde hij zijn armen uit en riep uit: “Willem, wat fijn je weer te zien!”
Willem constateerde verbaasd dat de man Frans sprak, terwijl de voertaal bij het Ruimtevaartbureau toch Engels was. Gelukkig sprak hij alle acht wereldtalen vloeiend, dus antwoordde hij: “Neemt u mij niet kwalijk, maar ken ik u?”
Geschokt deinsde de geüniformeerde man terug en wendde zich tot één van de mannen in wit.
“Doctor Hastings, ik geloof dat zijn geheugen is aangetast door zijn reis.”
“Dat is niet zeker, kolonel.” antwoordde deze. “Hebt u dat schip gezien? De legering waarvan het gemaakt is, ken ik niet. Het lijkt wel buitenaards met die groenige glans. Wat denk jij ervan, Kindermann?”
“Misschien is het schip beschadigd geraakt en heeft hij het gerepareerd met de hulp van een buitenaardse beschaving. Wie weet wat voor tocht hij achter de rug heeft...” antwoordde de derde man.
“En wat te denken van een persoonsverwisseling? Ons schip is op een vreemde planeet gestrand en onze Willem is vervangen...”
Verbluft stond Willem te luisteren hoe de beide witjassen steeds nieuwe ideeën aandroegen en hem een hele ruimteodyssee begonnen toe te dichten. De kolonel, die zijn verwarring zag, onderbrak de debatterende geleerden.
“Heren, heren, gaat u nu niet staan filosoferen,” sprak hij en wendde zich vervolgens tot Willem. “Als je inderdaad aan geheugenverlies lijdt, dan moeten wij er achter zien te komen wat je vergeten bent en wat niet.”
“Ik lijd niet aan geheugenverlies.” zei Willem. “Ik ben op 20 januari 2185 vertrokken van deze basis voor een reis door een zwart gat. Ik ben daarvoor benaderd door mijn chef, Ernst Groeneveld, van het Ruimtevaartcentrum, en een paar bobo’s. En wat mijn schip betreft: alleen dankzij die legering kon ik die reis overleven. Ik ben ruim een uur geleden wakker geworden en dus nu geland.”
“Groeneveld?” reageerde de kolonel verbaasd. “Ruimtevaartcentrum? Van welk land dan?”
“Niks land!” Willem begon geïrriteerd te raken door de onbegrijpelijke veranderingen die kennelijk hadden plaatsgevonden op Aarde tijdens zijn afwezigheid. En dan die kolonel, die hèm wel, maar die hij níet kende.
“Ik ben van de Aarde vertrokken en weer teruggekeerd. Al sinds 2096 bestaan er geen landsgrenzen meer. Ik ken u niet. U kent mij wel. Wat is er in vredesnaam

aan de hand? Welk jaar is dit? Kan iemand mij dát dan zeggen?"
"Rustig, rustig." suste doctor Kindermann. "Ga maar met mij mee naar de ziekenzaal, dan kun je wat tot rust komen, terwijl doctor Skripchenko je onderzoekt. Ondertussen kunnen we dan uitzoeken wat er aan de hand is."
De vriendelijke stem van doctor Kindermann had een kalmerende werking op Willem en gewillig liet hij zich door hem meevoeren.
"Hoe doet-ie dat toch altijd?" fluisterde de kolonel tegen doctor Hastings.

13

Doctor Skripchenko was een koele blondine die Willem zakelijk de hand drukte, hem vroeg op de onderzoekstafel plaats te nemen en vervolgens zonder veel omhaal een buisje bloed afnam.
Terwijl zij Willem onderzocht, vertelde doctor Kindermann:
"Het is vandaag 17 september 2185, dus je bent bijna 8 maanden weg geweest. Naar onze tijdmeting, tenminste. Voor jou is het niet meer dan een paar weken."
"17 september," zei Willem nadenkend. "Dan is de WK-match alweer halverwege. Kunt u mij zeggen wie de uitdager van Leduc is geworden en hoe het staat?"
"Welke WK-match bedoel je?" vroeg Kindermann.
"Schaken natuurlijk."
"Schaken?" Verbaasd keek Kindermann hem aan. "Daar weet ik niet zoveel van. Zo populair is dat spel niet."
Willem was met stomheid geslagen. Geen schaakcultuur? Waar was hij in vredesnaam terecht gekomen?
De stem van doctor Skripchenko onderbrak zijn gepeins.
"Ik kan slechts constateren dat hij volledig in orde is," sprak zij tot het driemanschap, alsof Willem er niet bij was. "Uit de totaalscanning blijken geen afwijkingen in het lichaam als gevolg van zijn reis. De bloeddruk is goed, ECG en EEG ook. Zelfs het hemoglobinegehalte lijkt in orde en dat na blootgesteld te zijn aan zulke enorme krachten."
"Logisch," mompelde Willem, "daarom is dat schip ook van stabilium gemaakt."
Doctor Skripchenko leek het niet te horen en vervolgde: "Een nadere analyse zal moeten uitwijzen of dat inderdaad het geval is. Opmerkelijk is verder dat hij zijn appendix nog heeft."
"Hoezo?" vroeg de kolonel.
"Omdat volgens onze gegevens zijn appendix is verwijderd op 30 maart 2176. Er is ook geen litteken."
"Verwijderd?" zei Willem verbaasd. "Die ontsteking hebben ze toen behandeld met elektromagnetische straling."
De kolonel keek hem aan met een achterdochtige blik. "Is hij Willem wel?" vroeg hij.

“We kunnen hem nog laten testen op het identificatielab,” sprak dr. Hastings. “Hopelijk krijgen we dan wat meer zekerheid.”
Daar gaan we weer, dacht Willem.

14

“Legt u uw hand op deze plaat, alstublieft,” zei de assistent van het identificatie-lab tegen Willem. “Dan kunnen we uw vingerafdrukken vergelijken met die in ons dossier. Verder wil ik nog een haar van u voor de DNA-test.”
En voordat Willem kon reageren trok de man met een pincet een haar uit.
“Au.”
“Dank u. En wilt u dan nog even voor de stemidentificatie in de microfoon duidelijk het volgende zinnetje uitspreken?”
De assistent hield een papiertje op. Willem zuchtte en las het op. Primitief gedoe, dacht hij, waarom maken ze geen DNA-print. Dat gaat veel sneller.
Maar ergens begon hij het gevoel te krijgen dat niet alle grote ontdekkingen van de 22e eeuw doorgedrongen waren tot ‘deze’ Aarde, als de planeet waar hij zich bevond dat tenminste was.
De gegevens waren kennelijk verwerkt door de computer, want de kolonel, beide doctoren en de assistent stonden met gefronste wenkbrauwen naar het beeldscherm te turen. Ze fluisterden wat, waarop de assistent zich omdraaide en tot Willem zei: “Ik wil nog één test doen. Een iriscopie.”
“Als ik jullie daar een plezier mee doe,” zei Willem gelaten. “Vooruit dan maar weer.”
Toen ook de uitslag van de iriscopie bekend was, wendde de kolonel zich tot Willem en sprak: “Alles klopt. Dat betekent dat jij inderdaad Willem Wijnsteen bent.”
“Vertel mij wat nieuws,” zei Willem.
“Maar hij is het ook niet,” kwam doctor Kindermann. “Die appendix zit mij dwars.”
“Weet je wat ik begin te geloven?” zei doctor Hastings. “Hij is wel Willem Wijnsteen, maar niet de onze.”
“Wat!” reageerde de kolonel verbijsterd.
Willem's mond viel open van verbazing. Hij wilde wat zeggen, maar wist niet wat. Zijn maag daarentegen liet een luid geknor horen.

15

Willem werd meegetroond naar het restaurant van de basis, waar hij aan een tafel werd gezet, terwijl de kolonel en doctoren iets te eten gingen halen. Willem zette zijn tas op schoot en haalde zijn Padd tevoorschijn. Hij bladerde door zijn schaakproblemen en stuitte op wat hij stilletjes noemde ‘het probleem van Kasparov’. Hij keek naar de complexe stelling en mompelde: “Die heb jij niet

bedacht, Dimitri. Daar ben je niet sterk genoeg voor, maar het is wel een schoonheid. Wit speelt en wint."

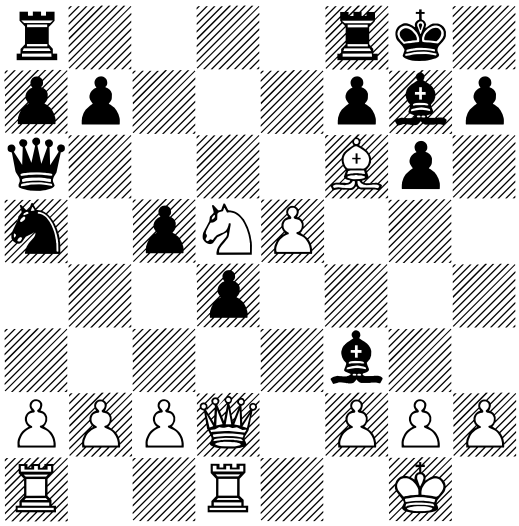

Terwijl Willem de stelling zat te bestuderen, kwam doctor Hastings naar zijn tafel met twee warme maaltijden. De anderen schoven kort daarna aan met een eigen maaltje. Nadat hij was gaan zitten, vroeg de kolonel hem: "Hoe kan hij nu wel Willem zijn en ook weer niet?"
"Herstel, kolonel," antwoordde doctor Hastings. "Ik heb gezegd dat hij niet ónze Willem is. Ik zal het proberen uit te leggen: zo'n twee eeuwen geleden ontstond het idee van parallelle werelden. De gedachte erachter is dat iedere beslissing die iemand neemt een splitsing van de realiteit oplevert. Bijvoorbeeld: iemand besluit niet direct over te steken, maar dat, zeg, 100 meter verderop te doen en prompt krijgt die persoon een ongeluk. Steekt hij eerder over, dan gebeurt er niets. Op dat moment zijn er twee realiteiten ontstaan: één waarin onze fictieve persoon niet in het ziekenhuis belandt en één waarin dat wel gebeurt. Maar eerlijk gezegd heeft nooit iemand dat kunnen bewijzen."
"Zit u niet wat te fantaseren, doctor?" vroeg de kolonel sceptisch.
"Hij zou weleens gelijk kunnen hebben," sprak Kindermann. "Het zou veel verklaren. Bovendien zijn zwarte gaten er om bekend dat zij de tijd-ruimte beïnvloeden."
"Dus onze Willem zit nu in zo'n andere, parallelle wereld?"
"Dat denk ik niet," bemoeide Willem zich nu met het gesprek, terwijl hij zijn Padd naast zijn bord legde. "Uit jullie reactie heb ik begrepen dat jullie die legering niet kennen en als zijn schip niet van stabilium was, dan... " Hij prakte een aardappel fijn.
De kolonel keek naar de vermorzelde pieper en slikte. De wetenschappers knikten met een sombere blik. "Laten we er het beste van hopen," sprak Hastings, maar het was duidelijk dat hij het zelf niet erg geloofde.
"Hoe moet het nu verder?" vroeg hij.
"Het lijkt mij logisch, dat hij de plaats inneemt van 'onze' Willem," zei Kinder-

mann.
“Want anders valt er een soort gat in onze realiteit,” knikte Hastings.
“Hé, hé,” protesteerde Willem. “Ik weet niet eens in hoeverre wij op elkaar lijken.”
“Maak je daar geen zorgen over, Willem,” zei Kindermann. “Alle gegevens over de sociale status van jouw dubbelganger zijn bij ons bekend. ‘Onze’ Willem woonde bijvoorbeeld in Haag...”
“Ik ook.”
“Kijk eens aan. Misschien zelfs wel op hetzelfde adres. Dat zullen we morgen allemaal natrekken. Wat betreft de psychologische kant, daarvoor verwijs ik je graag door naar doctorandus Vis in Antwerpen. Hij heeft jouw dubbelganger uitvoerig getest en gesprekken met hem gevoerd voor diens vertrek. Als er een is die kan vertellen hoe jouw dubbel was, is hij het. Bovendien zal enige begeleiding je goed doen. Ook voor jou, juist voor jou, moet alles nogal een schokkende ervaring zijn. Ik zal contact met Vis opnemen en hem op de hoogte van de situatie brengen.”
“Zou hij dat parallelle-werelden-gedoe dan geloven? Ik kan het zelf nog niet eens bevatten en het is mij overkomen.”
“O, maar Vis is heel ruimdenkend, hoor.”

16

Drie dagen later werd Willem naar het monorailstation gebracht door zijn drie nieuwe vrienden.
“Goede reis, Willem,” zei de kolonel. “We houden contact, hè?”
“Absoluut,” antwoordde Willem. “Ik begin me ook al wat meer thuis te voelen. Ik ben eerlijk gezegd razend benieuwd naar wat voor verschillen deze wereld heeft met de mijne.”
“Dit is jouw wereld nu, jongen,” zei doctor Kindermann.
“Dat is waar,” zei Willem, terwijl hij de mannen de hand schudde. Hij pakte zijn tas op en stapte in de trein. Hij draaide zich om.
“Bedankt voor alles.”
“Graag gedaan,” zei doctor Hastings.
Het sein voor vertrek werd gegeven. Willem schoot ineens in de lach.
“Weet u, kolonel, nu zijn we drie dagen met elkaar opgetrokken, maar uw naam weet ik nog steeds niet.”
De kolonel glimlachte. “Lautier,” zei hij. “Henri Lautier.”
De treindeur sloot met een sissend geluid en de trein zette zich in beweging. Willem zwaaide nog een keer naar het drietal en zocht toen een plaatsje op. Later, had Lautier hem gezegd, zullen we het eens over jouw toekomstplannen hebben, maar geniet eerst maar eens van een welverdiende vakantie. En dat was precies wat Willem ging doen.

(wordt vervolgd)

Schaakagenda

September 2013

do	5	Algemene Ledenvergadering
za	7	Botwinnik Rapidtoernooi (Zoetermeer)
do	12	Seniorencompetitie; ronde 1
za	14	OGD Rapidtoernooi (Delft)
		[jeugd] KNSB JCC cat. ACD; ronde 1 (Den Bosch)
do	19	Seniorencompetitie; ronde 2
do	26	Seniorencompetitie; ronde 3
zo	29	**[jeugd]** Open NK Rapid voor jeugdteams (Mierlo)

Oktober 2013

do	3	Seniorencompetitie; ronde 4
za	5	**[jeugd]** KNSB JCC cat. ACD; ronde 2 (Den Bosch)
zo	6	**[jeugd]** Grand Prix 1 (HSB)
do	10	Seniorencompetitie; ronde 5
za	12	**[jeugd]** NK Snelschaken cat. A-E
do	17	Seniorencompetitie; ronde 6
za	19	10e Open snelschaaktoernooi om Breugembokaal (Zoetermeer)
do	24	Seniorencompetitie; ronde 7
za	26	**[jeugd]** 54e Huttontoernooi (LeiSB)
do	31	Seniorencompetitie; ronde 8

N.B. Bij het ter perse gaan van dit nummer was de nieuwe competitie-indeling nog niet bekend. De teamleiders zullen zo spoedig mogelijk de spelers op de hoogte brengen.

Aankomende evenementen:	
HSB Persoonlijk Kampioenschap	*vr 13 sept. t/m 8 nov. 2013*
Univé-toernooi (Hoogeveen)	*vr 18 t/m za 26 oktober 2013*
10e Haags Weekendtoernooi	*vr 15 t/m zo 17 nov. 2013*

kontrast
PRINTSERVICE

Kopieerservice bij KONTRAST
als goed in meervoud moet
KONTRAST
Tanthofdreef 7 te Delft
Tel. (015) 2618823

TEGOED
BON
VOOR

GRATIS

een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen

duooptiek

THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

TEGOED
BON
VOOR

GRATIS

een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen

duooptiek

THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

Wij werken graag met een stucloper.

Omdat niet iedereen dezelfde financiële situatie heeft en elk huis een andere aanpak vereist.
Dáárom beginnen we bij uw wensen, uw mogelijkheden en de verwachtingen voor uw woning.
Jan van Delden stucadoorsbedrijf helpt u graag om tot de juiste keuzes te komen. Zij zorgen ervoor dat alles glad verloopt zoals afgesproken.
Meer weten? Maak een afspraak voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

O ja, en de stucloper gebruiken we voor bijvoorbeeld het tijdelijk afdekken van vloeren, gangen en trappen. Zo blijft alles netjes en schoon.

Jan van Delden
STUCADOORSBEDRIJF

Laan van Meerdervoort 1263 - 2555 BE 's-Gravenhage
✆ 070 - 323 98 09 - info@janvandelden.nl